

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I V .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etajul I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 luni 12 c., pe trei luni 6 corone. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în Brașov și la următoarele
BIBLIOTECA de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Rix. Augensfeld & Emerie Lesner,
Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf. Anton Oppelk,
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colonă 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

Nr. 185.

Brașov, Miercuri 22 August (4 Septembrie).

1901.

Strigăt de alarmă, ne luat în seamă.

Ecoul ce l'a produs la Viena și la Berlin articolul sensationnal al lui „P. Lloyd“, în afacerea uneltirilor rusești din Balcani, nu sprijinesc semnial de alarmă dat de această foie.

Foile oficiose din Viena în frunte cu organul ministerului de externe tac, ér celelalte foi găsesc, că toate câte le-a adus înainte numitul diar din Pesta nici pe deparite n'ar pute justifica întreprinderea unor pași diplomatici din partea contelui Goluchowski.

Diarele berlinese sunt de părere, că întâmplările mai recente din peninsula balcanică au fost prea umflate, ba ici-colo vorbesc chiar cu óre-care ironiă de neliniștea ce a cuprins „peste nópte“ pe „P. Lloyd“ cu ai săi; spun, că după a lor convingere România n'are să se aștepte la o năvălire neprevădută asupra-i din partea Rusiei și că nu pôte fi vorba de pericolul unui război, ér în ce privește învoiala austro-rusescă din Aprilie 1897, ele cred, că ea va rămâne în ființă, cu însemnătatea și efectele ce le-a avut și pânăacuma, ba că din incidentul viitoare visite a ministrului de externe rusec în Viena se va clarifica pe deplin situațiunea spre mulțumirea ambelor părți.

Contele Goluchowski tace; diarele ce stau imediat la dispozițiunea lui, tac; și-a deschis gura numai oficiosul „Magyar Nemzet“ pentru a arăta cauzele acestei semnificative tăceri, — de sigur numai spre a liniști opiniunea publică ungurescă „alarmată“.

S'a crezut la început, că articolul amintit al lui „P. Lloyd“ a fost inspirat de către oficiul nostru de externe, séu cel puțin de către guvernul unguresc. Se pôte să fi fost într-o cât-va. Acum însă acest guvern, de sigur că nu fără a se fi înțeles mai înainte cu contele Goluchowski,

ne spune, că lucrurile în Balcani nu stau tocmai așa, ca în urma lor să înceteze înțelegerea austro-rusă dela 1897; ne spune, că până acuma nu s'a ivit din partea rusescă „nici un act neamicabil“ față cu monarhia noastră; conclusiunile ce s'au făcut sunt dér pripite.

Se interpretéză réu acea înțelegere între Rusia și Austro-Ungaria și acesta e și cauza alarmei actuale, ăice „M. Nemzet“; s'a pus prea mare preț pe această înțelegere, creându-se, că are menirea de-a depărta toate divergențele de interese ale celor două puteri din Balcani. Scopul înțelegerei însă a fost numai „de a afla forma, care să facă posibil, ca aceste divergențe de interese să nu conturbe raporturile amicabile dintre acele două state, cari și-au păstrat în anumite direcțiuni politica mânei libere, nerenunțând nici una dintre ele de a-și propaga și de aici încolo interesele în Balcani“.

Mai declară oficiosul unguresc, că „modului de propagandă însuși i-s'au tras nisce limite bine circumscrise; dér toate scirile de alarmă din zilele mai recente n'au putut să scótă la ivelă un singur simptom, care să fi indicat, că Rusia a trecut peste limitele prevădute în învoială. Ori ce s'a scris despre întâmplările din peninsula balcanică, despre agitațiunile rusofile în România etc., nici un singur fapt nu îndreptătesce a conchide la intențiunii agresive ale Rusiei, cari singure ar da oficiului nostru de externe titlul de drept la o energetică apărare“.

Asigură în fine oficiosul, că contele Goluchowski în cazul dat va sci să ia măsurii energice, astăzi însă ast-fel de măsurii ar fi nu numai nemotivate, dér și în timp nepotrivit luate, fiindcă visita Țarului în Germania și în Franca, precum și visita ministrului rusec de externe conte Lambsdorf, ce se așteptă în Viena, „impun mai mult o interpretare pacinică a constelațiunii

politice, decât o purtare rășboinică“.

Firesce, că prin limbajul acestor zimeni nu va fi convins, că din spre Balcani nu se ridică nori viforoși. Resultă însă din espunerea oficiosă clar și lămurit, că constelația actuală nu permite oficiului de externe austro-ungar să sguđuie, fiă și numai în formă de interpelare, la învoela cu Rusia așa cum e, și cât de defectuoasă s'ar păré, de unde mai urméză, că de-ocamdată, întré „limitele“ presupuse, Rusia va continua ași propaga interesele în Balcani.

Rămâne deci, ca și Austro-Ungaria să facă asemenea. Ori cine însă va recunósce, că pe calea acesta, manifestându-se de ambele părți tot mai mult „politica mânei libere“, va trebui să urmeze mai curénd séu mai târđiu, dér neevitabil, conflictul intereselor.

Din Bucovina. Comitetul central al partidului poporal-național din Bucovina publică în fruntea numărului dela 1 Septembrie al „Deșteptării“ din Cernăuți următorul apel către alegătorii români:

„Alegerea deputatului pentru curia a V e fixată pe 10 Octomvrie a. c. Câte-va persoane, al căror sentiment național și independență de caracter sunt prea bine cunoscut și cari nu posed încrederea națiunii, s'au răbit a candida tocmai pe d-l Tudor cav. de Flondor, proprietar mare în Rogojesti pentru a răni și a sfășia și mai adénc sentimentele națiunii. Partidul național-poporal nu primesc și nu pôte primi această candidatură. Partidul național-poporal nu are încredere în persoana d-lui Tudor cav. de Flondor, atât pentru al séu indiferentism național și lipsă de independență, cât și cu privire la programul séu, care reprezintă numai o încercătură de cuvinte, fără ca să reieșă óre-cari principii politice curate și înălțătore pentru poporul nostru. Fiind dela alegerile trecute încă prospete în memoria mijlócele, cu cari se împiedecă în țera noastră libera manifestare a voinței și nevoind noi a espune din nou poporul presiunii unor elemente, ce cultivă numai

corupția, partidul național-poporal V e recomandă de astă-dată până la deplina clarificare a situațiunii în toate comunele abstinență absolută. Nu mergeți de astă-dată la alegere. Partidul național-poporal priveșce cu încredere în viitorul poporului român, care va ajunge fără milă străină prin propriile puteri la exercitarea drepturilor sale garantate prin constituțiune“.

Timișóra, 2 Sept. n. 1901.

— Coresp. particulară. —

(Un act electoral și „activități“ noastre.) Alegerea de deputat dietal, ce s'a făcut zilele trecute în cercul nostru central „Beckcherecul-mic“ este în ținutul nostru prima alegere, sub era lui Szell, care pôte fi privită și aprețiată din punctul de vedere al puritanismului electoral ce se pretinde a se fi inaugurat sub sistemul „dreptului, dreptății și legalității“ al lui Szell. N'am oetit în alte foi o aprețiere a efectului măsurilor luate în legile noué referitoare la alegerile de deputați dietali, cu toate că merită, căci, vorba Românului: ăia bună se arată de dimineță!

Mé voiú încerca deci să fac eu o aprețiere pe temeiul observărilor, datelor și esperiențelor, ce mi-le-am câștigat după această alegere, când lumea s'a mai calmat. Alegătorii conscriși și îndreptățiți la vot sunt ceva mai mulți, ca sub stăpânirile anterioré. La conscrierea lor nu s'au comis volnicioile în tocmai ca în trecut, nici apeleții nu s'au ivit, de cât numai sporadic. Ca motiv la asta însă ași privi eu din parte-mi mai mult faptul, că acum nu mai esistă opoziția în comitat, ca în trecut, prin urmare nu mai esistă nici o temere că entari alegătorii ar puté să devină opozițional. Ergo, repet, corectitatea mai mare în procedura conscrierii alegătorilor se pôte atribui mai mult acestui fapt, decât dóră simțului de dreptate.

Mijlócele de „capacitare“ — ca să nu ăie de agitare — ale candidaților, au fost însă tot cele vechi: banul și presiunea oficiosă.

Va să ăică măsurile legislative luate în anul trecut sub guvernul actual, cari admit, permit și impun a-se plăti ale-

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Din dojenile cucónei Kaudel.

Kaudel a fost la tég.

Așa, așa, Kaudel — va să ăică ai fost și la tég?

De unde o sciu eu asta? Întrébămé numai, Kaudel, eu sciu tot, ce se referă la tine, și sciu chiar mai mult, decât îți închipui tu. Când ai eșit din casă, știeam, că ai ceva în gând, căci deși nu șam ăis nimic, dér îți-am cetit din ochi gândul. Dér asta întrece ori-ce măsură — și tu mai cređi, că ești un bărbat cinstit, un bun tată de familie, când umbli, la vârsta ta, cu toate haimanalele prin tég! A-ți lua însă și femeia cu tine, la asta nici nu te gândesci, precum peste tot nici-odată nu te-ai gândit, să-i faci și ei o bucuriă. O, Dumneđeule! Tu te duci unde-ți place și-ți alegi singur societatea, cu care te duci, după cum îți convine — și eu cunosc bine această societate, — ér biata ta femeia trebuie să stea acasă, să se necăjéscă și chinéscă, pe când tu îți petreci cu străinii

și faci pe amabilul. Lasă, nu vorbi și nu căuta a-te desvinováți. Am auđit destule dela alți ómeni, în ce societate bună umblă domnul Kaudel și cât este el de amabil, de galant și preventor. Ași vré să te vadă admiratorii tói odată acasă cumești! Dér așa sunt toți bărbații, déca sunt amabili, apoi femeile lor sunt acelea, cari véd mai puțin din această amabilitate. Dumneđeule meu! Când te gândesci mai bine, apoi veđi cât este de teribilă, de grozavă sórta bietelor femei părăsite!

Te înșeli, Kaudel, eu nu sunt réu dispusă. Mai 'nainte, când eram tineri căsătorii, mi-se întâmpla în adevér câte odată, că mă supéram pentru asemenea lucruri, ba mă necăjeam de mórte, când eșiai singur și întârđiai oătuși de puțin; acuma însă, slavă Domnului! am trecut peste acel timp. Și cine îi scie mulțumi unei femei, pentru-că șede acasă și se necăjeșce? Nimeni! Din contră — lumea este mai edificată de femeile, cari se îngrijesc mai puțin de familiile lor. Ah, déca ași puté să ajung și eu acolo să nu mă mai interesez de loc de familia mea!

De ce nu mi-ai spus-o cinstit, când ai plecat, că te duci în tég?

Atunci nu te-ai gândit încă la acesta? Nu minți cu atâta îndrăsnélă și fără de folos, Kaudel. Când ai plecat de aici, aveai deja intențiunea, de-a merge la tég și tu o scii această tot așa de bine, ca și mine.

De ce o spun atunci? Fiind-că nu pot să-ți-o spun de destule ori, cât de rușinos îți tratezi tu pe sêrmana ta femeia. Și ce fel de jocuri ai jucat voi acolo? Asta trebuie să fi fost frumos! — Ași fi vrut să fi putut sta la spatele tale, să véd ce prostii faci tu la vârsta ta. — Dér eu n'am voie nici să ies, Dómne feresce! — Eu trebuie să stau în continuu acasă, cu pisica. Să-ți iai și tu, ca alți bărbați cinstiți, nevasta și copii la tég, asta nu-ți trece prin cap nici în vis. Mi-se pare, că nu vréi să te arăți cu nbi în public, căci îți-e rușine de noi.

Nu îți-e rușine? Acesta o sciu eu bine Kaudel, și tocmai aici e rușinea cea mare pentru tine, că nu îți-e rușine. Pôte unii ómeni nici nu vor fi scind, că ești

insurat, fiind-că nu te-au véđut umblând cu nevasta și copiii — mai bucuros umbli cu ómeni cu desăvêșire străini.

Cel fel de bărbat e acela, care umblă prin tég singur-singurel și întră din șatră în șatră, din baracă în baracă și încă Dumneđu scie în ce fel de societate! Da, da, mai bine faci că tac, că sciu eu ce faci tu acolo. Séu cređi tu, Kaudel, că îți-am uitat pălăria cea roșie? Cređi tu asta?

Nu, n'am să tac și nici nu sunt nebuna ta. Și este indiferent, chiar de s'ar fi petrecut înainte cu cinc-ăci de ani afacerea cu pălăria cea roșie, este tot una; și déca ași mai trăi încă cinc-ăci de ani, totuși n'ași uita scandalul cu pălăria cea roșie și ași vorbi despre el până la sfârșitul vieții mele. Rușine ar trebui să-ți fiă, Kaudel. Care femeia ar fi fost cu tine așa, cum am fost eu? Ași dori însă să mai trec odată, prin câte am trecut, te asigur, că ași fi mai prevădătore.

Fiind-că ai fost la tég, de sigur, că ai pus țigăncile să-ți ghicéscă viitorul, ceea-ce era un lucru de prisos, căci viito-

gătorilor „cărăușia“ etc. nu au alt înțeles practic, decât a sancționa în câțiva, a da un colorit legal „corupției electorale“ din trecut. Că era de tot genant — cel puțin față de lumea mare — ca să se scrie prin diare, să se constate în dietă și să se spună guvernului în față, cum se scria, constata și spunea lui Banffy, că guvernul și deputații aleși au cheltuit sute de mii și milioane cu ocaziunea alegerii lor spre „a corumpe pe alegători“ etc., etc. și guvernul trebuia să tacă ori chiar să recunoască pe față acest „trist“ adevăr, până ce, în același timp, codicele criminal și legea electorală prevedea măsuri și pe lepse aspre, chiar draconice — pe hârtia, firesc — pentru cei ce „corump“ pe alegători! O astfel de — anomalie sau „demoralizare“ suferită de guvern, și atâtea găluscă „înghițite“ de stăpânirea unui „stat de drept“ și „modern, liberal, constituțional“ ca acesta, a trebuit să genze și, prin urmare a trebuit și delăturată din partea unui guvern cu devisa „drept, dreptate și legalitate“, cum este onorabilul guvern actual.

S'a delăturat dăr, însă cu prudență, prin înțelepciune și în mod politicoasă: prin sancționarea șeselor! Efectul în această privință s'a și vădit la pomenitul act prim sub această eră nouă. Ori-ce cheltuială, ori câte de mii și milioane de coroane se vor spesa în viitor, nu se mai cheltuesc sub titlul de „corupțiune“, ca mai înainte, ci sub titlul de cheltueli de cărăușă sau scort dăr: sub titlu legal!

Ce privesc ținuta organelor stăpânirii, ea a fost asemenea cea veche! Erau doi candidați, ambii de același program: liberal. La începutul mișcărilor stăpânirea comitatensă era „mindegy“ față de ei. Când însă s'a apropiat ziua hotărâtă a alegerii, stăpânirea comitatensă a întors unuia dintre ei spatele și s'a apucat de lucru cu mijloacele sale îndatinate, în favoarea celuilalt. Solgăbirul, executorii de dare porunceau și presionau ziua la lumină, între martorii antistihilor (primăriilor) ca „neapărat să ducă pe alegătorii la alegere și să voteze cu N. N.“ Executorii „de stat“, cari deja se aflau în comune, eutreau dela casă la casă cu protocoalele de „sechestru“ și amenințau — scriu ipsissima verba dintr'o comună românească — „dăcă nu mergi la alegere, apoi mâne îți vând grâul la tobă; dăcă vei merge, și vei votu cu N. N. (al stăpânirii) atunci te mai aștept“.....

Are guvernul cunoștință de astea, cri ba? Nu sciu!

Ca să esplic și cauza, pentru care stăpânirea comitatensă s'a întrepus pentru cel ales, voiți aminti pe scurt, că acest nou „liberal“ în trecut era omul contelui Apponyi.

Va să dăcă „influența stăpânirii“ a rămas asemenea cea veche; plângerile însă cel puțin de-oamidată, totuși nu vor eși toate la ivelă, căci cel „amărit“ și „trântit“ încă este omul „liberalismului“: un mameluc *ab initio*, și nu se va plânge în public.

N'ai călărit pe măgar? Tu o spui, adevărat, dăr, dăcă și-oii crode, asta erăși e altă scototă! Nu mai vorbi Kaudel, căci sciu eu ce faci izafară de casă și dăcă peste tot n'am încredere nici într'un bărbat, apoi în tine am cea mai puțină.

Și imi închipuesc, cum te-ai vîrit mereu unde era îngrămădăla cea mai mare și unde erau fetele și femeile ușore.

Cum? Nu era vina ta, că te îngrămădiau fetele și femeile? Ce afirmare prôtă! Dăr oine și a pomeit să te ducă tu acolo? Un bărbat la vârsta ta nu mai are ce căuta între femei și fete, nu trebuie să faci prostii și să se dea în scrânciob.

Nu te-ai dat în scrânciob? și mă ții așa de prôtă să-ți cred? Mărturisesc că,

După acestea viu să vă informez și despre „activiștii“ noștri, adică despre alegătorii români din acest cerc, cari au luat parte la alegere.

Ambii candidați, ca și stăpânirea au contat și conteză enorm de mult la „voturile românesco“, pentru-că alegătorii români — în acest cerc mai ales — formeză limba la cântar; ba chiar majoritatea ar fi a lor, dăcă ei ar fi organizați și solidari, și dăcă alegătorii neromâni s'ar desbina cât de cât, ceea ce tot-dăuna se întâmplă în acest cerc. De aici provine presiunea, mituirea și năpustirea organelor stăpânirii asupra lor. Apoi, afară de asta, mai este la mijloc și politica ignobilă. Să lucră din răspuțer din partea dușmanilor noștri spre a prezenta pe alegătorii români împreună cu preoțimea și învățătorimea lor în lumea mare ca pe unelte, ca pe omeni demoralizați, nedisciplinați, cari... nu merită o sorte mai bună, ca ceea ce o au...
Altecum — excepționând o forțe mică, minoritate, — vă pot asigura, că nici un suflet de alegător român, nici popii, nici dăsoalii în inimile lor și după convingerile lor nu sunt „activiști“. Ca probă la asta vi-aș putea servi cu lista sumulițelor, ce li s'au plătit titlu „cărăușă“ fie-căruia, care a participat „activ“ la alegere — peste amenințările și presiunile, ce li-se făceau. Dăr unde este libertatea de presă, care m'ar scuti de — temniță?!

Ei bine, între astfel de împrejurări nu ne rămâne, decât a-ne întreba: pôte-se pretinde sau aștepta, ca fie-care popă, dăcăl său alt alegător român să fix — pe acest teren — un fel de Muciu Săevola, care cu conștiință viuă să-și bage mâna în foc?

Fără îndoială „activiștii“ noștri din acest cerc merită a fi muștrați, pentru-că prea ușor cedeză presiunilor ilegale sau că sunt prea lacomi după un „blid de linte“. Sunt mulți dintre ei și creduli; încă nu s'au mântuit toți de acest păcat mare strămoșesc al Românilor din Banat! Dăr să luăm aot și de simțămintele lor bune interne, cari prind tot mai mult rădăcină în toți, și cari ne promit o îndreptare pentru viitor.

Încât pentru dușmanii noștri politici, să nu-i pismuim pentru efectul exterior al „activității“ sau în alte cuvinte ale dăstrămării între alegătorii români, cu care efect ei se mândresc în orbia lor atât de mult, și la care lăcomesc cu așa mare apetit „activiștii“ noștri — din convingere!?

Hotărârile comitetului central sășesc.

Este cunoscut deja cetitorilor noștri cuprinsul hotărârilor, ce le-a luat comitetul central sășesc în ședința sa dela 27 August. Întregim acum informațiunile date publicând aceste hotărâri din cuvânt în cuvânt. Etă-le:

1) Programul popular sășesc primit

cu unanimitate în prima conferință sășescă ținută la Sibiu în 17 Iunie 1900, er în a doua conferință ținută la 22 Octomvrie 1896 modificat numai în unele dispozițiuni organizatorice, în celelalte însă rămas neschimbat și din nou întărit, constitue și pe viitor baza neschimbată a activității populului nostru sășesc, și așteptăm dela fiăcare conațional conlucrare fidelă și zelosă pentru promovarea și realizarea acestui program.

2) Așteptăm dela comitetele districtuale și dela adunările electorale, ca la viitoarele alegeri dietale să candideze și să alegă numai astfel de bărbați, cari declară, că stau cu totul pe baza programului popular sășesc.

3) Privitor la poziția de partid a deputaților în viitoarea dietă, — fără de a atinge punctul 6 al programului popular — se enunță ca dorință, ca viitorii deputați săși se ocupe actualmente („dermalen“) poziția lor în afară de partidele existente din parlament.

4) Dela deputații dietali săși, — aparțină ei vre-uneia din partidele dietale sau nu — așteptăm, ca în toate cestiunile ce ating programul popular sășesc și executarea aceluia, să se pună de cu bun timp în contact atât cu comitetele districtuale ale ceroului lor de alegere, cât și cu comitetul central; să stărue și mai departe și să contribuie din toate puterile, ca deputații săși se discute și să consulte din timp în timp și în conveniri regulate asupra tuturor cestiunilor, cari privesc programul popular sășesc și executarea lui, în scopul unei procederi comune și unitare.

5) Așteptăm, ca din alegerile dietale proxime să iese o reprezentanță parlamentară a principiilor noastre politice, care să fiă capabilă a corespunde și problemelor unei activități parlamentare mai mari și mai multilaterale.

6) Despre hotărârile aceste să se încunoscă comitetele districtuale.

Adunarea generală

a reuniunii învățătorilor români dela școlile populare confesionale ort. din protopopiatele: Arad, Boroșineu, Buteni, Chișineu, Hălmașii, Radna și Șiria.

— Coresp. particulară —

Arad, 30 August 1901.
— Fine. —

Ședința a 2-a se începe la 4 ore d. a. V.-preș. Moldovan dă cetire unei părți din planul de învățământ pentru școlile populare, o lucrare de cea mai mare valoare și care de aul de zile preocupă nu numai despărțămintele, dăr și adunările generale ale reuniunii. Planul acesta elaborat de comitet, conform hotărârii adunării, se va tipări în protocol, care distribuindu-se și despărțămintele își vor putea face observările de lipsă. Observările se vor înainta comitetului până la 1 Febr. și de se vor afla de bune, le va folosi la alcătuirea proiectului.

Inv. N. Rusu întreține adunarea cu lucrarea sa asupra celei a d-lui E. Traila despre simplificarea grafiei și ortografiei.

Inv. Iosif Tisu ține o bine succedă

prelegere practică despre „casurile substăntivelor“, care s'a luat cu plăcere la cunoștință.

Inv. S. Leucuța vorbește despre „frecvența școlară“, er d-l inv Nicolau Boscaiu despre „fondurile de bucate în ajutorul școlii confesionale“. Aceste lucrări, în cari autorii au îngrămădit bogate cunoștințe și și mai bogate experiențe, firesc lucru că au fost cu drag primite și hotărindu-se tipărirea lor, vor aduce și folose practice școlii noastre confesionale, nici frecventată, nici ajutată în deajuns.

Ziua a II-a.

Ședința a 3-a se începe prin cetirea raportului general al comitetului, care se și ia la cunoștință.

Din raport scot în relief două afaceri penibile: Consistorul din Arad, în anul trecut, n'a ținut vrednică reuniunea de asta cu ea de vorbă, în cestiuni de cea mai vitală importanță pentru școlă și învățătorii confesionali. În raport se dă expresiune speranței, că pe viitor nu va mai fi așa, ceea ce ar fi de dorit.

A doua cestiune e următoarea: inspectorul de școlă Varjassy a pretins, ca protocoalul adunării generale de acum e anul să i-se trimită și în limba maghiară. Președintele T. Ceontea s'a opus dorinței nejustificate a inspectorului, care a cerut traducerea chiar și a vastelor adnece ale protocolului, adică a cerut să i-se traducă o carte întregă. Consistorul din Arad a stat ca înlemnit în fața acestei cestiuni, er președintele Reuniunii a tradus numai protocoalul ședințelor și la adunarea prezentă cere să i-se indice, că pe viitor ce are să facă? Unii membrii pledeză pentru traducerea protocolului unei Reuniuni românesco, alții, mai circumspecți, pledeză pentru traducerea protocolului ședințelor, dăr numai al celor din anul acesta, er Consistorul din Arad e rugat să facă ceea ce a neglijat până acuma: să ceară deslușiri dela ministerul Cultelor și să protesteze, contra tendinței de a traduce cu ridicata sute de volume, cât ar da activitatea adunărilor învățătorilor români din țera întregă.

Învățătorul din Nădlac, ne mai fiind ales președinte al I-mului despărț. al reuniunii n'a vrut să predăe archiva. Reuniunea l'a somat să o predăe, a cerut intervenirea Consistorului, dăr fără rezultat bun. Pe viitor Consistorul e rugat să-și facă datoria față de ast-fel de renitenți ca inv. Samson Lugojan din Nădlac.

Inv. P. Mager, care a cetit referada asupra raportului gener. al comitetului, a fost aplaudat.

Inv. I. Grosorean, casier al Reuniunii își cetesc raportul, er răspunsul îl dă inv. P. Covaciu. Casierului i-se propune mulțămirea protocolară și i-se primește propunerea, ca restanțierii să se dea pe mâna legii.

Din raportul bibliotecarului reiese, că au fost dăruite mulțime de cărți, care se și folosese din partea membrilor. Adunarea gen., la propunerea referentului comisiei, însărcinează comitetul să ceară Cons. un locaș pentru reuniune, ale cărei agende se sporesc foarte tare.

D-l Iuliu Grosorean, face apoi următoarele două propuneri:

„Adunarea generală însărcinează Comitetul central, ca acesta să rōge pe ven. Consistor:

1) pentru-ca să stabilizească amănunțit întreg materialul, ce se predă din limba maghiară în școlile noastre populare.

2) același Consistor să întocmească lucrurile astfel, în ce privesc controla școlară din partea organelor statului, ca organul statului să fi îndatorat a anunța tot-dăuna directorului local timpul, când voiesc să viziteze școlă, în scopul ca și dăsul să pōtă fi prezent la aceste visitațiuni.“

Aceste două propuneri menite să cōtizeze pretensiunile esagerate ale unor inspectorii ai statului, cari oer dela învățător cât lor le vine la scototă, au fost admirabil motivate de catră d-l Grosorean. Le-am reprodus aci, ca și alte reuniuni, eventual chiar și Consistorele să se conformeze lor, fără de a mai aștepta să fie îndemnate ori rugate în cestiunea asta de reuniunile învățătoresco.

Adunarea generală viitoare se va ține

rul tău, dăcă vei merge așa înainte, și-l pot proroci și eu tot așa de bine, ca și țigăncile. Nu este nici o îndoială, Kaudel, că îți vei sfârși viața în arestul datornicilor. Acesta mi-ar fi indiferent, te asigur, foarte indiferent, numai de nu și ai trage și copiii și femeia în nenorocire. Acesta însă nu te împiedecă, să te duci la tērg și să călăresc pe un măgar.

N'ai călărit pe măgar? Tu o spui, adevărat, dăr, dăcă și-oii crode, asta erăși e altă scototă! Nu mai vorbi Kaudel, căci sciu eu ce faci izafară de casă și dăcă peste tot n'am încredere nici într'un bărbat, apoi în tine am cea mai puțină.

Și imi închipuesc, cum te-ai vîrit mereu unde era îngrămădăla cea mai mare și unde erau fetele și femeile ușore.

Cum? Nu era vina ta, că te îngrămădiau fetele și femeile? Ce afirmare prôtă! Dăr oine și a pomeit să te ducă tu acolo? Un bărbat la vârsta ta nu mai are ce căuta între femei și fete, nu trebuie să faci prostii și să se dea în scrânciob.

Nu te-ai dat în scrânciob? și mă ții așa de prôtă să-ți cred? Mărturisesc că,

ai avut cel puțin dorința a te da în scrânciob și acăsteaeste totașa de rău, ca și cum te-ai fi dat în adevăr. — Și cum ai putut să te apropii măcar de barace? Veți, asta n'o tăgăduesci. Va să dăcă ai fost și în barace.

Ce rău ar fi în asta, Kaudel? Forțe mult rău, extraordinar de mult. Său pōte îngrămădăla și sbuciumul, la care ești espus, pentru-ca să câștigă un loc, este pentru un om cu anii tēi o plăcere, pe care să o cauți în adins? Frumos loc pentru un tată de familie.

Nu, eu nu vrău și n'am nevoie să fiu lăniștită, eu am dreptul să vorbesc despre lucruri așa de nebune. Poți amenința cât vrăi, că ai să te scoli și să plec, acesta-i vechiul tēu cântec, îndată ce încep să spun o vorbă înțeleptă. Nici măcar atăta n'am voie să spun, că ai fost la tērg cu haimanalele, te ai dat în scrânciob și ai jucat la loteriă? — Pfui, Kaudel, e scărboș a te purta așa, și de-ași fi eu în locul tēu, m'ăș ascunde sub plapomă și m'ar arde ochii de rușine.

Ceea-ce însă mă supără și mai

mult, acăsta este sgărceania, ce te caracterizează, tu umbli totă dălică după plăcerile tale, er copiilor nu aduci măcar o turtă.

Ți-au furat din buzunar un funt de turte în tērg? Tare bine! Frumosa societate a fost, în care te-ai învățit. Va să dăcă tu ai umblat cu pungași? Istoria e din ce în ce mai frumoasă. Despre acăsta am să aflu eu mâne mai multe. Ai fost de sigur și la „Corona“ și de sigur ai dansat, asta se înțelege de sine. Dumneșeule! Ce bucurosă ași fi fost, să te fi văduț.

Nu, Kaudel, eu nu mă fac ridicolă; din contră, tu ești acela, care se face ridicol și acăsta o va confirma ori-cine, care te cunoscă cât de puțin; căci toți sciu cât trebuie să sufer eu dela tine.

A merge la tērg — și — acăsta — la vârsta — ta —

„Aici“, spune Kaudel, „începu cu inoetul a adormi și aușiam numai cuvinte învălmășite: Barace, — turte — pălăria roșie — scrânciob — țigănci —“

în opidul *Halmagiu*, când apoi se va face o excursiune la târgul fetelor dela muntele *Gâna*. Învățătorii ardeleni din părțile Brașului vor avea deci privilegiu a se cunoaște cu cei din cele 7 protopopiate din dreapta Mureșului.

Secretarului general votându-i-se încă din anul trecut o remunerațiune de 50 cor. drept recompensă pentru greua muncă, d-l secretar *Iosif Tisu* declară, că renunță la cele 50 cor., care se vor adăuga la suma dăruită de d-l S. Antonescu pentru premiarea unei cărți despre *legumărit*. Adunarea mulțimesei d-lui Tisu pentru zelul și însuflețirea, ce a arătat-o pentru treburile reuniunii și-i votează mulțămicită protocolară.

Președintele *Teodor Ceantea* dă espreșione bucuriei adunării, că în anul acesta Consistoriul s'a milostivit preagrațios a trimite reprezentant și aduce tributul recunoștinței sale vice-presidentului *Iosif Moldovan*, membrilor din comitet, celor 7 președinți ai despărțimintelor reuniunii, precum și tuturor binevoitorilor progresului reuniunii, și declară adunarea de închisă.

D-l *Romul Ciorogariu* promite, că va da sprijinul său sincer reuniunii, a cărei adunare generală din anul acesta — duse d-sa — a avut un rezultat strălucit, „pe care nu pot să-l atribui alt-cuiva, decât conștiinței și buneii conducerii, pentru-aceia și exprim recunoștința față de d-l președinte *Teodor Ceantea*“.

Re bene gestu învățătorii s'au împrașciat dela adunarea despre cari m'am ținut de datorință să Vă raportez fidel și în deosebire de raportorii unor diare, care au raportat despre ceea ce s'a petrecut în lumea *fantasiei*, ăr nu în sinul adunării generale a harniciei reuniunii a învățătorilor ort. or. din dreapta Mureșului.

El.

SCIRILE DILEI.

— 21 August v.

Călătoria Suveranilor români. MM. LL. Regele și Regina României au plecat Duminecă la orele 1 și 30 d. a. din Sinaia în străinătate. Pe peronul gării Sinaia Majestățile Lor au fost salutate de membrii corpului diplomatic aflați în Sinaia, toți d-nii miniștri, d-l *Kalinderu*, administratorul domeniilor Coronei, persoanele din înalta societate, casa civilă și militară și un număr public. Dăminele au oferit numeroase buchete de flori M. S. Reginei. Suveranii au convorbit câteva minute cuperșoabele prezente, și apoi au luat loc în trenul regal, împreună cu AA. LL. RR. Principele *Ferdinand* și Principesa *Maria* și micul principe *Carol* și trenul regal s'a pus în mișcare în uralele mulțimei. D-nii miniștri de-asemena au condus pe Suveran până la *Predeal*. La *Predeal* trenul regal a intrat în gară la orele 2 și 5, unde Suveranii au fost primiți de un număr public din *Predeal* și din împrejurimi. Suveranii și principii moștenitori au descins din trenul regal și au convorbit cu cei de față. După 12 minute MM. LL. Regele și Regina, după-ace s'au îmbrățișat cu principii moștenitori, s'au suit în tren și trenul a pornit în urale. Un tren special a adus apoi la Sinaia pe AA. LL. RR. Principii moștenitori și pe d-nii miniștri. Suita Suveranilor se compune din d-nele *Olga Marvoghieni* și *Bengescu* și d-nii colonel *Pribeanu* și maior *Grațoschi*. În Brașov trenul, care aducea pe Suveranii români a sosit la timpul îndatinat. Când trenul intră în gară, M. S. Regina sta la una din ferestrele vagonului-salon. Regele nu s'a scitat de loc. Publicul de pe peron a salutat și Regina a răspuns salutării o'un simbet. La *Budapesta* Suveranii au sosit și dimineța. În gara de-acolo au petrecut ¼ oră, apoi au plecat mai departe spre *Viena* și *Ragaz*.

Inmormântarea protopopului Ioan Laslo. Ni-se sorie din *Clușii*: „În 31 August n. s'a făcut inmormântarea regretatului protopop *Ioan Laslo*. La acest act funebru a participat întreaga inteligență română din *Clușii*, protopopul *Lonei Vasiliu* și protopopul *Dirjei Hațiegan* și o cu-

nună frumoasă de preoți foști subalterni ai defunctului. Mica biserică gr. unită a *Clușii* era îndesuită de lume. În decursul serviciului divin funebru protopopul *Lonei* a ținut predică luând adio, în numele mortului, dela *Esceleța Sa metropolitană*, dela familia și dela poporul. Conductul plecă spre cimiter, ăr la moment d-l avocat *Dr. George Ilea* ținând un mișcător discurs arătând meritele decedatului și luându-și rămas bun în numele inteligenței române din localitate. Coscingul cu osăminte reșposatului fu depus apoi în sinul pământului. Protopopul *I. Laslo* a lăsat după sine nu numai o familie numărătoasă, ci și o parochie orfană. Soirea despre mărtea lui a pus pe toți bineșimțitorii parochienți pe gânduri. Că cine-i va urma în scaunul protopopesco — este o întrebare, care trebuie să preocupe pe toți, vorba fiind de parochia și protopopiatul *Clușii*, punct foarte marcant și espus — *Jules*“.

Dela școala de fete a „Asociațiunii“. Sâmbătă comitetul central al „Asociațiunii“ a ținut ședință, în care s'a ales de învățător ordinar provizor d-l *Victor Păcăldă*. Învățătorii suplinitorii n'au fost aleși, s'au angajat însă două puteri didactice auxiliare: d-șora *Mariora Pop* pentru lucrul de mână și d-șora *Maria Muciu* pentru limbă.

O chartă germană oprită. În institutul cartografic „*G. Freytag & Berndt*“ a apărut de curând charta căilor ferate din *Ungaria*. Ministrul de comerț ungar însă a găsit de cuviință a-i denega debitul postal acestei charte, pe motiv că nu e pus întâiu numele oficial maghiar al orașelor. În adevăr, orașele cari au nume originale istorice germane, sunt puse cu numele lor original întâiu și numai pe urmă cu numele maghiar. După teoria d-lui *Hegedüs* — dize un diar german din *Viena* — s'ar putea stigmatiza de periculoasă statului maghiar toate diarele germane, cari scriind despre un eveniment petrecut în *Grosswardein*, n'ar fi destul de precaute, să sorie „*Nagyvárad*“. Pe calea acesta vom ajunge să vedem chiar intervenții diplomatice la guvernul francez d. e. ca să schimbe strada „*Rue Presbourg*“, numită așa în amintirea păcii încheiate în acel oraș, și să o numescă de aci înainte „*Rue Fozsony*“. În adevăr asemenea proceduri sunt vrednice de renumiți cetățeni din *Schildburg*.

Macedonenii și Sultanul. Românii macedonenți supuși turci, aflați în *România*, au adresat lui *Kiazim-Bei* o felicitare, cu ocaziunea aniversării a 26 a suirei pe tron a Sultanului *Abdul Hamid*. În această felicitare se face apel la sentimentele de dreptate ale Sultanului și ale guvernului otoman, ca să înceteze persecuțiile în contra Românilor macedonenți supuși turci. În același timp se face apel la *Kiazim-Bei*, ca să reprezinte pe Sultan cu demnitate și să lucreze la apropierea sentimentelor de iubire către împăratul *Turciei*, ăr nu la despărțirea lor.

Populația Franței. Recensemântul început în *Franța* la 24 Martie 1901 este terminat și ministrul de interne a publicat rezultatul. După acest recensemânt populația Franței este de 38.641.333 și arată un spor numai de 412.364 de suflete în ultimii cinci ani.

Adunare de controlă. În urma împărțirii comandei de reintregire Nr. 24 de honveđi, adunarea de controlă din acest an se va ține în 7, 8 și 9 Octomvrie a. c. la 9 ore dimineța în casarma honveđilor. La această controlă sunt obligați a-se prezenta toți honveđii fără deosebire, decât ei sunt s'au nu stabili în Brașov, fără deosebire mai departe de despărțimintele de honveđi, în cari sunt împărțiți și în fine toți apărătorii c. r. ai țării din imperiul austriac, ce de prezent se află aici. Acestei controle sunt supuși toți aceia, cari din 1 Octomvrie 1900 începând, până la finea lui Septemvrie a. c. inclusive, nu s'au aflat nici în serviciu activ, nici la vr'un exercițiu de armă, precum și acei asentați în anul 1890 în armata permanentă c. și r. și cu finea anului 1900 transferați la hon-

veđi, și anume: cei din *Schei* au să se prezente în 7, cei din *Brașovul-vechi* și *Stupini* în 8, cei din *Cetate*, *Blumena*, *Timișul de sus* și de jos, din *Dirste* și *Predeal*, precum și aceia, cari în zilele sus amintite nu s'au prezentat, în 9 Oct. 1901. Cei, cari se vor prezenta la controlă după ora fixată (9 ore), precum și cei cari vor absentă dela această controlă fără cauză, au să suporte consecvențele. Pentru acei indiviđi, cari nu s'au putut prezenta la terminul sus amintit din cauza unui motiv legal, are să se țină în 17 Noemvrie a. c. o controlă supletorie în sus amintitul local. Controla ulterioară extra-ordinară se ține în fiă-care an în 21 și 22 Decemvrie în biroul amintitei comande.

Tunuri moderne în Turcia. „*Djari-dieh Behrie*“, organul ministerului de marină, atrage atențiunea guvernului asupra necesității imperioase de a reconstrui forturile *Bosforului* și ale *Dardanelor* și de a le arma fără întârziere cu tunuri moderne. Direcțiunea artileriei a comandat, după ordinul Sultanului, unui stabiliment englez un tun de fortăreță ultim model, pe preț de 8600 lire turcesci. Arsenalul turcesc vor trebui să fabrică, după acest model, un număr mare de tunuri, pentru a arma fortărețele canalurilor și cuirasatele.

Bancnotele nouă de 10 corone au fost puse în circulație. Formatul lor și executarea este mult mai reușită și mai artistică, decât a celor de 20 corone.

Circle Enders. Am raportat în câte-va rânduri despre producțiunile eminente ale acestui circ și putem constata din nou, că direcțiunea își dă totă silința a mulțumi publicul prin un program ales și tot-dăuna variat. Afară de producțiunile neîntrecute cu cai dresați, afară de clovniul musical, și de probele uimitore de echilibristică ale d-șorei *Panaiteșcu* (*Bianca*) etc., am avut ocaziune aseră a admira și pe d-l *Viam*, ca *fakir*. — O altă inovație a fost marea pantomimă cu balet „*Mazeppa*“. — Este cunoscută atât din istorie, cât și din poezia lui *Lord Byron*, precum și din romanul lui *Bulgarin* figura hatmanului de cazați *Mazeppa* (1644—1709). În pantomima dela *Circle Enders* ni-s'a prezentat scena de pe timpul, când *Mazeppa*, petrecând la curtea lui *Ioan Casimir* în *Varșovia* fu surprins în conversație intimă cu soția unui magnat și legat gol pe spatul calului său, care l'a dus în *Ukraina*. A doua parte a pantomimei se petrece în *Ukraina*, unde *Mazeppa* ajunge adjutantul hatmanului de cazați *Iwan Samoilovici* și apoi urmașul lui (1687). — Pantomima a fost bine executată, costumele frumoase, ăr dansurile naționale „*Cracovianca*“ și „*dansul cerchezesc*“ foarte aplaudate. Poimâne, Miercuri sera va debuta *Ms. Daslon* cu soția sa, renumiții bicicliști din *America*.

Din comitatul Albei-inferioare.

— August 1901.

Stimate D-le Redactor! Trebuie — căci n'am încătrău — să mai cred cuvintelor marelui *haham* al șovinismului unghuresc, intolerant și violent, *Coloman Tisza*, că va strivi naționalitățile și în special pe *Românii*. De mult a d'is'o, cei drept, și cu toate că vorbele lui nu s'au implinit întocmai, totuși decât aruncăm o privire în jurul nostru vedem cu durere, că dela *Coloman Tisza* încôce s'a urmat și se urmăze sistematic politica de nimicire față cu națiunile nemaghiare din țera acesta. În special în comitatul *Albei-inferioare*, unde 90% suntem *Români* și unde avem destui omeni cu carte și cu frumoase pregătiri pe toate terenele, politica de aservire și strivire a naționalității române e la culme.

Dăr nu despre această vrân să vorbesc. Ar fi pôte chiar de prisos a înșira casurile de volnicie și nedreptate strigătoare, ce se comit față de poporul *român* din comitatul nostru.

Pentru moment spiritele din comitat sunt foarte agitate în fața alegerii de nou vice-span, ce se va face în Decemvrie a. c. Firesce, nu e vorba nici cu ocaziunea acesta

de lupta, ce s'ar da între un candidat român și altul maghiar, căci bag' s'ema și în era lui *Szell* este absolut eschis, ca vr'un *Român* să ocnoe un post de vice-comite. Dela cap este dată lozincă, că *Românul* servitor mai pôte fi, dăr funcționar și încă într'un post însemnat de ocărmitor al unui comitat — nici-odată, aibă el cunoscințe cât de multe și inimă pentru binele poporului cât de mare. Dat fiind acesta, nu pôte să surprindă pe nimeni, că *Român* nici nu cuteză a candida la un post de felul acesta; la ce și-ar mai bate tâlpile și gura, când scie înainte, că i-se va răspunde brusco și simplu: „nem lebet“.

Lupta, de care am amintit, se dă și se va da între înșiiș „fericitorii“ comitatului nostru pe tema de „*alispánjelölés*“ (candidare de vice-span).

Ce se întâmplă adevă? Unul dintre oficialii comitatului cu sediul în faimosul *Aiud*, pôte cel mai apt și mai capabil dintre toți căți ne „fericesc“ și ocărmitoș, om cu pregătirile, praxa și experiența recerută, cunoscător al celor trei limbă ale patriei, și care neorî șerveșce și adevărul chiar în contradicție cu porunca de sus, — cuteză a candida și el. Atâta i-a trebuit acestui candidat al „democrației maghiare“, pentru-ace să ridice împotriva-i mânia „aristocrației“ și a tuturor slujbașilor grupați în jurul celui de al doilea candidat *Gáspár János*, protonotar comitatens. În favoarea celui din urmă s'a pus în mișcare tot ce comitatul are „oficial“ și într'o foarte populată conferință *Gaspar* fu aclamat de candidatul vice-spani. Toți notarii, toți *Jidani* de s'ema, toți cei cari at'ernă mai mult s'eu mai puțin dela cei cu puterea în mână, au fost adunați să se declare pentru *Gaspar*, și, firesce, în contra lui *Szász Jozsef* candidatul „democrației“.

Etă așa d'ar, cum ei între ei se sfășie și se mănăncă și cum se ridică furioși unii contra altora când e vorba de împărțire de posturi. Unde să mai țină s'ema și de justele pretensiuni și drepturi ale *Românilor*, când chiar pe un funcționar reputat din mijlocul lor vor să-l înlătură pe motiv, că n'ar fi destul de șovinist și intolerant față de *Români*?

Sunt stări putrede și triste acestea, stări, cari te fac a fi și mai mult convins, că în țera acesta nu funcționarii sunt pentru popor, ci poporul pentru funcționar.

Unul din comitat.

NECROLOG. În 29 August a răposat în *Bothaza* d-na *Iuliana Deac* n. *Munteanu*, preotășă gr. cat. în etate de 34 ani, în al 13-lea an al cășătoriei sale. O jăleso: părintele *Al. Deac* ca soț, *Elena*, *Alexandru*, *Tuliu* și *Emil* ca ficia și fii, precum și mai mulți consăngeni.

SCIRI ULTIME.

Budapesta, 2 Septemvrie n. Ađi la orele 10 a. m. s'a ținut un consiliu de miniștri în palatul ministrului-președinte în *Buda*. Discuțiunile au durat până la orele 2 p. m. S'a fixat ziua disolvării dietei și conținutul mesagiului de închidere. Ultima ședință va fi la 7 Septemvrie. Consiliul de miniștri de astăđi a hotărât revocarea proiectelor de lege, ne mai fiind timp pentru deșabaterea acestora. Acele proiecte vor fi prezentate din nou dietei. După cum spune o telegramă a diarului „*N. W. Tagbl.*“ consiliul de miniștri a pus terminul alegerilor pe prima jumătate a lui Octomvrie.

Actuala sesiune se va începe cu o mulțime de interpelețiuni, făcute mai ales de membrii partidului popular. Se așteptă cu curiositate interpelețiunea lui *Ugron* asupra situațiunei din *Balcani*.

Budapesta, 2 Septemvrie n. Contele *Apponyi Albert* a plecat erî la *Bruxella*, ca să ia parte la ședințele conferinței interparlamentare.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.
Redactor responsabil: *Traian H. Pop*.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:
(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandăție.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară dela Ferăstrău și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I. **Agrologia**, s.e.u. Agricultură generală. 34 c.ole de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 cor.ole.

Vol. II. **Fitotechnia**, s.e.u. cultura specială a plantelor, 38 c.ole de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 cor.ole.

Vol. III. **Zootechnia**, s.e.u. Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăuăria și lăptăria, 49 c.ole de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 cor.ole.

Vol. IV. **Economia Rurală**, s.e.u. organizațiunea și administrarea moșiilor mari și mici. Costă 8 cor.ole.

Cartea d. lui prof. Maior se deosebesce esențial de lucrările de acest fel apărute până acum în limba și literatura omână prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agri-

cultura română din tote țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale sciinței și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

„**Cartea Plugarilor**“ s.e.u. povestiri economice despre grădinărit, economia câmpului, crescerea vitelor“ etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 25 cr. (+ 3 cr. porto).

„**Stupăritul**“, întocmit cu deosebire pentru popor, pentru începători și pentru toți iubitorii de acest ram al economiei, de Const. Dimian, preot în Brețcu. O carte de 154 pag. format mare 8°. Prețul 80 cr. (cu posta 85 cr.)

Cartea stuparilor săteni de Romul Simu. Cu mai multe ilustrațiuni în text. Editura Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiuului. Prețul francat 40 cr.

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vândare, de vișeri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeinsen. **Edițiunea a V-a** Trad. de Dr. A. Brote. Editura Reuniunii rom. de agricultură din comit. Sibiuului. Conține 227 pag. costă 80 cr. (+ porto 10).

Grădina de legume, de Ioan F. Negruțiu, profesor în Blăși. Pentru poporul nostru, scrierea d. lui prof. Negruțiu, e de cel mai mare folos practic. Costă 50 b. (plus 5 b. porto).

Vinuri din p.ome, de Gr. Halin, prof. Este o carte în care se dau explicații și învățături amănunțite asupra modului, cum este a-se face tot felul de vin și must din felurite p.ome. Prețul 40 b. (cu posta 45 b.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Septemvre n. 1901.

Renta ung. de aur 4%	118.65
Renta de cor.ole ung. 4%	92.80
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.45
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4 1/2%	100.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.40
Bonuri rurale ungare 4%	92.10
Bonuri rurale croate-slavone	93.30
Impr. ung. cu premii	176.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	145.50
Renta de argint austr.	98.60
Renta de hărtie austr.	98.50
Renta de aur austr.	118.15
Losuri din 1860.	140.40
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit. 638.—	
Acții de-ale Băncei austr. de credit. 630.—	
Napoleoniori.	19.02
Mărci imperiale germane	117.05
London vista.	239.22 1/2
Paris vista	94.92
Rente de cor.ole austr. 4%	95.55
Note italiene	91.10

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Septemvre n. 1901.

Bancnota rom. Cump.	18.86	Vënd.	18.90
Argint român. Cump.	18.30	Vënd.	18.46
Napoleoniori. Cump.	19.—	Vënd.	19.04
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesei Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesei Cump.	10.70	Vënd.	—
Seris. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Nr. 12095—1901.

DE VÎNDARE

un loc pentru o Villă în Brașov, pe Curmătură nr. 10,

fost mai nainte al morii lui George Șerban.

Pentru vinderea acestui loc se va ține licitație și verbală și cu oferte, la 24 Septemvre 1901 la 10 ore a. m. în localul oficiului economic orășenesc, unde până la ziua de licitație, se pot vedé și consulta mai de-apr.ole condițiunile ofertării și ale contractului.

Brașov, în 23 Aug. 1901.

2—3.(249)

Magistratul orășenesc.

O casă cu un etagiu,

care constă din 2 locuințe frumoșe, fie-care cu 5 odăi, 2 bucătării, 2 cămări, odă de baie, pivniță mare, șoproan, spălătorie, o curte spațioșă și o grădină cu un foișor frumos, situată într'o stradă principală (str. Catarinei) din Schei.ș, apr.ole de oraș, este de vândare din mână liberă.

Informații la Administrația „Gazetei Trans.“ 4-4

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai.ș 1901.

Budapesta — Predeal — București.										
Tren de pers. acc.	Tren de pers. mixt.	Tren de pers. accel.	Tren de pers. accel.	Tren de pers. accel.	Tren de pers. accel.	Tren de pers. accel.	Tren de pers. accel.	Tren de pers. accel.	Tren de pers. accel.	
10.—	10.—			2.10	pl. Viena	sos.	1.50	7.20	1.50	6.20
3.30	6.50		5.45	9.15	↓					
11.21	8.46	5.15	9.02	11.12	↓					
1.33	10.38	8.03	11.33	12.47	↓					
3.42	11.56	7.16	1.48	2.11	sos. } Oradea-mare	pl. } sos.	7.16	3.32	11.12	5.32
3.58	12.16	12.25	2.06	2.18	↓					
4.38	12.48	1.12	3.03	2.50	↓					
5.20	1.26	2.10	3.45	3.26	↓					
5.43		2.42	4.06		↓					
6.31	2.16	3.49	4.52	4.16	↓					
7.16	2.49	4.48	5.32	4.52	↓					
8.18		6.37	6.39	5.42	↓					
8.33	3.50	7.04	6.59	5.55	sos. } Clușiu	pl. } sos.	5.21	12.07	10.46	6.27
8.50	4.20	8.30	7.25	6.11	↓					
9.07	4.41	8.59		6.27	↓					
10.14	5.53	10.29		7.25	↓					
10.44	6.24	11.16		7.50	↓					
10.56	6.33	11.31		7.52	↓					
11.03	6.40	11.40		7.56	↓					
11.12	6.48	11.50			↓					
11.34	7.11	12.20		8.16	sos. } Arad	pl. } sos.	8.11	9.53	8.54	4.43
11.52	7.32	12.46		8.32	↓					
12.24		1.43		8.37	↓					
12.53		2.17		9.04	↓					
1.02		2.26		9.05	↓					
1.14		2.36			↓					
1.45		3.14		9.31	↓					
2.01		3.33		9.43	sos. } Copșa-mică	pl. } sos.	11.50	2.36	6.56	1.25
2.15		3.48		9.47	↓					
2.33		4.08		10.01	↓					
3.04		4.45		10.25	↓					
3.40		5.27		10.53	↓					
3.47		5.43		11.—	↓					
4.03		6.08		11.14	↓					
5.35		7.52		12.26	↓					
6.13		8.32		12.58	↓					
6.43		9.09		1.16	↓					
7.16		9.40		1.35	↓					
8.—		10.25		2.09	sos. } Brașov	pl. } sos.	9.27	7.55	10.14	2.18
8.55	6.55	11.—		2.19	↓					
4.40	7.47	12.26		5.56	↓					
5.10	8.19	1.11		6.26	↓					
11.55	10.25	8.05		11.10	sos. } București	pl. } sos.	3.05	5.40	9.15	7.50

*) Nota: Orele însemnate în stânga stațiunilor, sunt a se citi de sus în jos; cele însemnate în dreapta de jos în sus. — Numeri încaudrați în [] cu linii mai negre însemnăză orele de noapte. — Semnul ← → arată cu signa direcția, încătrău merge trenul.